

SuccesLaExamen.ro

învățăm și reușim împreună

Limba ROMÂNĂ

pentru examenul de

EVALUARE NAȚIONALĂ

Ortografie și ortoepie

Reguli și greșeli frecvente
Conform **DOOM 3** și **ÎOOMP**

profesor dr. Alina Nicola

2025

CUPRINS

I. Ortografie și ortoepie

- I. 1. Alfabetul limbii române
- I. 2. Sunetele limbii române
- I. 3. Corespondența dintre litere și sunete.
- I. 4. Valorile literelor
- I. 5. Grupuri vocalice
- I. 6. Despărțirea în silabe
- I. 7. Accentul
- I. 8. Pronunțarea și scrierea cuvintelor de origine străină

ATENȚIE! ACEST MATERIAL ESTE DOAR PENTRU UZ PERSONAL GRATUIT!

Toate materialele din acest document sunt protejate de drepturi de autor, cu excepția informațiilor publice, cum ar fi conținutul actelor normative. Acestea nu pot fi modificate, copiate, multiplicare, distribuite sub nicio formă, pe niciun suport tipărit, audio-video sau electronic, offline sau online. Orice încălcare a legislației va fi deferită justiției

© SuccesLaExamen.ro. Toate drepturile rezervate.

Lansarea seriei de pregătire 2026.
Primele ședințe de meditații gratuite

PREGĂTIRE GRATUITĂ EVALUARE NAȚIONALĂ

Meditații Online Interactive Live

prof. Ofelia Constantin

prof. dr. Alina Nicola

Luni, 7 iulie,
18:30

Lansare +
prezentare

Marti, 8 iulie,
10:00 - 13:30

MATEMATICĂ
Algebră, Geometrie

Joi, 10 iulie,
10:00-13:30

ROMÂNĂ
Gramatică, Literatură

REZERVĂ LOCUL

SuccesLaExamen.ro
învățăm și reușim împreună

Programul săptămânal de meditații interactive
din timpul vacanței de vară

EVALUARE NAȚIONALĂ Program Săptămânal

Meditații Online Interactive Live

Marti
10:00 - 13:30

MATEMATICĂ
Algebră, Geometrie

Joi
10:00 - 13:30

ROMÂNĂ
Gramatică, Literatură

**Sinteze, lecții video detaliate,
teme, exerciții explicate, simulări
de examen nonstop pe platformă**

GRATUIT 15 zile!

SuccesLaExamen.ro
învățăm și reușim împreună

ÎNSCRIE-TE ACUM!

Programul săptămânal de meditații interactive
din timpul școlii

MATEMATICĂ EVALUARE NAȚIONALĂ

prof. Ofelia Constantin

Meditații Online Interactive Live

- ✓ **Sâmbătă**, 10:00 – 13:30
- ✓ **Nonstop** pe platformă
- ✓ **Recapitulări** permanente

GRATUIT 15 zile!

SuccesLaExamen.ro

învățăm și reușim împreună

ROMÂNĂ EVALUARE NAȚIONALĂ

Meditații Online Interactive Live

- ✓ **Duminică**, 10:00 – 13:30
- ✓ **Nonstop** pe platformă
- ✓ **Recapitulări** permanente
- ✓ **Teme / Simulări** de examen

GRATUIT 15 zile!

SuccesLaExamen.ro

învățăm și reușim împreună

prof. dr. Alina Nicola

LINKURI UTILE

- [SuccesLaExamen.ro](https://www.succeslaexamen.ro)
- [Grup WhatsApp Evaluare Națională](#)
- Telefon / WhatsApp: 0763 133 713
- [FaceBook.com/succeslaexamen/](https://www.facebook.com/succeslaexamen/)
- [YouTube.com/@SuccesLaExamen](https://www.youtube.com/@SuccesLaExamen)
- [TikTok.com/@succeslaexamen.ro](https://www.tiktok.com/@succeslaexamen.ro)
- [DEXonline.ro](https://www.dexonline.ro)
- [DOOM.lingv.ro](https://www.doom.lingv.ro)

TEST

1	☒	☐	☒	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	☒	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	☒	☐	☐	☐	☐	☐

SuccesLaExamen.ro

învățăm și reușim împreună

TEST INIȚIAL GRATUIT

[Apasă aici pentru a da Testul inițial de limba și literatura română pentru clasa a VIII-a. Sau scanează codul.](#)

SuccesLaExamen.ro
învățăm și reușim împreună

Observații! (conform DOOM 3)

În funcție de uzul literar actual, normele actuale recomandă **o singură accentuare** la cuvintele următoare:

adică;

ianuarie;

aripă;

lozincă;

avuarie;

miros;

caracter;

regizor;

călugăriță;

sever;

doctoriță;

șervet;

fenomen;

unic.

Lecții video | Ortografie și ortoepie

Scanează codul QR ca să ajungi în pagina acestei lecții unde ai explicații video gratuite, inclusiv grile rezolvate.

Sau apasă direct pe acest link: 🖱️

<https://succeslaexamen.ro/cursuri/romana-evaluare-nationala/capitole/gramatica-ortografie-ortoepie-recapitulare-v-vii/>

SuccesLaExamen.ro

învățăm și reușim împreună

ORTOEPİE ȘI ORTOGRAFIE

Alfabetul limbii române

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

Lecția 1

ALFABETUL LIMBII ROMÂNE

ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Alfabetul limbii române

prof. dr. Alina Nicola

ALFABETUL

ALFABETUL limbii române cuprinde **31** de litere:

a, ă, â, b, c, d, e, f, g, h, i, î, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, ș, t, ț, u, v, w, x, y, z.

Semne diacritice:

- căciuliță (**ă**);
- accent circumflex (**î, â**);
- virguliță (**ș, ț**).

ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Alfabetul limbii române

prof. dr. Alina Nicola

ALFABETUL

Același sunet, **[î]** este redat prin **două litere diferite**, în funcție de poziția în cuvânt, astfel:

- **Î**, la început de cuvânt (*încă*), în cuvintele compuse sau derivate cu prefix (*neînceput*, *bineînțeles*) sau la sfârșitul cuvântului (*a hotărî*).
- **Â**, în interiorul cuvântului (*român*, *hotărând*).

ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Alfabetul limbii române

prof. dr. Alina Nicola

ALFABETUL

ORDONAREA ALFABETICĂ A CUVINTELOR se realizează astfel:

- dacă **primele litere sunt identice**, ordonarea cuvintelor se face după **prima literă interioară diferită**.

De exemplu:

- **redactare, redactor, redacție, reducere, redundant.**

SuccesLaExamen.ro

Învățăm și reușim împreună

ORTOEPİE ȘI ORTOGRAFIE

Tipuri de sunete

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

Lecția 2

SUNETELE LIMBII ROMÂNĀNE

SuccesLaExamen.ro

Învățăm și reușim împreună

ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Tipuri de sunete

prof. dr. Alina Nicola

DEFINIȚII ȘI TIPURI DE SUNETE

SUNETUL

= este **cea mai mică unitate sonoră** din care sunt alcătuite cuvintele.

LITERA

= este semnul grafic care **notează un sunet**.

TIPURI DE SUNETE

- **Vocale**
- **semiVOCAL**E
- **CONSOANE**

SuccesLaExamen.ro

Învățăm și reușim împreună

ORTOEPİE ȘI ORTOGRAFIE

Tipuri de sunete

prof. dr. Alina Nicola

VOCALÉ

A, E, I, O, U, Ă, Â, Î

- **Pot** forma **singure o silabă**.
- Într-o silabă există, în mod obligatoriu, **o singură vocală**.
- Se pronunță **intens**.

Exemplu: *are: a-re [a r e]*

SuccesLaExamen.ro

Învățăm și reușim împreună

ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Tipuri de sunete

prof. dr. Alina Nicola

SEMIVOCALE

Ț, Ț, Ț, Ț

- **Nu** pot forma singure o silabă.
- Se pronunță **mai slab** decât vocalele.

Exemplu: *iar [i̯ a r]*

SuccesLaExamen.ro

Învățăm și reușim împreună

ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Tipuri de sunete

prof. dr. Alina Nicola

CONSOANE

- **B, K,**
- **Č** (ce, ci),
- **K'** (che, chi),
- **D, F, G,**
- **Ğ** (ge, gi),
- **G'** (ghe, ghi),
- **H, J, L, M, N, P, R, S, Ș, T, Ț, V, Z.**

SuccesLaExamen.ro

Învățăm și reușim împreună

ORTOEPİE ȘI ORTOGRAFIE

Tipuri de sunete

prof. dr. Alina Nicola

ANALIZA FONETICĂ

Cuvânt	Despărțire în silabe	Vocale	Semivocale	Consoane
casă	ca-să	a, ă (pot fi doar vocale, formează singure o silabă)	----	c, s
iarbă	iar-bă	a, ă (pot fi doar vocale, nicio dată semivocale)	î (nu formează singur o silabă)	r, b
zmeu	zmeu	e (se pronunță mai intens)	û (se pronunță mai slab)	z, m
intra	in-tra	i (formează singur o silabă) a (poate fi doar vocală, formează singur o silabă)	----	n, t, r

SuccesLaExamen.ro

învățăm și reușim împreună

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

Lecția 3

CORESPONDENȚA DINTRE LITERE ȘI SUNETE

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

CORESPONDENȚA DINTRE LITERE ȘI SUNETE

ÎN GENERAL

1. Celor mai multe litere le corespunde câte **un sunet**:

Ex. **masă** [m a s ă] - 4 litere, 4 sunete

litere

sunete

FONETICĂ

Correspondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

CORESPONDENȚA DINTRE LITERE ȘI SUNETE

Grupurilor următoare:

- **ce, ci** [č]
- **ge, gi** [ğ]
- **che, chi** [K']
- **ghe, ghi** [g']

le poate corespunde **un sunet** dacă:

- sunt *urmate de o vocală*: **ceas** [čas].
- **nu** formează *singure o silabă*: **arici** [arič].

le pot corespunde **două sunete** dacă:

- sunt *urmate de o consoană*: **cer** [čer].
- formează *singure o silabă*: **a-jun-ge** [a-jun-ğe].

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

ATENȚIE!

În cuvinte cum ar fi

- *cerceî, ghiocî, cheî, liceu, geamî, burghî*
- *accentul cade pe silaba care conține grupurile*
  - *ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi.*

De aceea, sunetele **e** și **i**, din aceste silabe, sunt **vocale**.

Conform **IOOMP**, „**e**” și „**i**”, au **dublu statut**,

- de literă **diacritică** (literă ajutătoare) și
- **vocală** în cuvinte precum: *chin, ghetete, ager, ci* etc.

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

ATENȚIE!

Literei **X** îi corespund **două sunete**:

- **[cs]**: *axă* [*acsă*]
- **[gz]**: *examen* [*egzamen*]

Litera „**E**” notează **două sunete**

(semivocala **i** și vocala **e**) în următoarele situații:

- pronume personale „**e**l” /iel/;; „**e**u”/ieu/;
- formele verbului „a fi” „**e**ste” / ieste/.

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

ATENȚIE!

Litera „**E**” notează **două sunete**

(semivocala **i** și vocala **e**) în următoarele situații:

- **pronume personale** „**el**” /iel/,; „**eu**” /ieu/,
- **formele verbului** „**a fi**” „**este**” / ieste/.

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

Structura fonetică a grupurilor „ii” și „iii”

Adjectivele masculine antepuse:

Celor doi **ii** le corespunde **vocala /i/**:

- **bunii** (lui prieteni), /buni/,
- **albaștrii** (ei ochi): /albaștri/.

Substantive masculine, articulate hotărât, plural

Celor doi **ii** le corespunde **vocala /i/**:

- **prietenii**, /prieteni/,
- **membrii** /membri/.

Substantive nearticulate, la plural: **copil, fiu**:

Celor doi **ii** le corespunde **diftongul /i̯/**:

- **copii** /kop*i̯*/.

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

Structura fonetică a grupurilor „ii” și „iii”

Substantive la plural, articulate hotărât:

copil, fiu

Celor trei *iii* le corespund **vocalele /i/**:

- **copiii** (co-pi-ii) / ko-pi-i/.

Verbe la perfect simplu, persoana I, singular:

Celor doi *ii* le corespunde **diftongul /i̯i/**: /i/:

- **citii** / citi̯i/.

Verbul la infinitiv *a se sfii*:

Celor doi *ii* le corespund **vocalele /i/**:

- **a se sfii** / sfi-i/.

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

Structura fonetică a grupurilor „ii” și „iii”

Verbul la perfect simplu, persona a III-a, singular:
eu mă sfiii

- Celor trei *iii* le corespund **vocala /i/** și **diftongul descendent /i̯/**:
  - eu mă **sfiii** / **sfi-i̯**/.

Adjectivele masculine, plural cu un *i* în radical și unul în desinență:
argintii

- Celor doi *ii* le corespunde diftongul **/i̯/**:
argintii / **argintii̯**/.

Substantive feminine nearticulate la plural:
prietenii

- Celor doi *ii* le corespunde diftongul **/i̯/**:
prietenii / **prietenii̯**/.

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

Structura fonetică a grupurilor „ii” și „iii”

Substantive feminine, nearticulate, plural:

nopti

- „i” este „i” scurt: **nopti** / **nopti** /.

Substantive feminine articulate, genitiv-dativ:

- Celor doi le corespunde vocala /i/: **noptii** / **nopti**/.

Forma de masculin plural:

- **albaștri** /**albaștri**/
este identic fonetic cu
- **albaștrii** /**albaștri**/.

Adjectivul masculine:

- „reci” / **reči**/ - **recii** /**reči**/ - vocala „i”, nu diftong.

FONETICĂ

Correspondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

ATENȚIE!

Cuvintele împrumutate din alte limbi, **neadaptate** limbii române, au **număr diferit de litere și de sunete!**

De exemplu:

- **watt** / vat / - 4 litere, 3 sunete;
- **hobby** / hobi / - 5 litere, 4 sunete;
- **spleen** / splin / - 6 litere, 5 sunete.

FONETICĂ

Corespondența dintre litere și sunete

prof. dr. Alina Nicola

Etape pentru a afla câte litere și sunete sunt într-un cuvânt

1. **Despărțim** cuvântul în silabe;
2. **Transcriem** fonetic cuvântul;
3. **Numărăm**
  - **literele** din cuvântul despărțit în silabe și
  - **sunetele** din cuvântul transcris fonetic.

SuccesLaExamen.ro

învățăm și reușim împreună

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

Lecția 4

VALORILE LITERELOR

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

Valorile literei **A**

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
VOCALĂ	[a]	întotdeauna	apă <i>[apă]</i>

Valorile literei **Ă**

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
VOCALĂ	[ă]	întotdeauna	apă <i>[apă]</i>

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

Valorile literei **Â**

Valoarea
fonetică

Pronunțarea

Condiții

Exemple

**în interiorul
cuvintelor**

cu **excepția**:

VOCALĂ [î]

- celor care încep cu **î** și sunt **derivate cu prefix**, sau
- a celor compuse în care **al doilea element începe cu î**.

română
[română]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI E

Valoarea
fonetică

Pronunțarea

Condiții

Exemple

după

mere

consoană

[m e r e]

1. **VOCALĂ**

[e]

la început de
cuvânt sau de
silabă, mai
ales în
neologisme

elev

[e | e v]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI E

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
2. DIFTONG	[ïe]	la început de cuvânt , în pronume personale și formele verbului a fi	eu [ïeu] ești [ïești] eram [ïeram]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI E

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
3. SEMIVOCALĂ	[<u>ě</u>]	+ a, o după consoană	deal [d <u>ě</u> a l] pleosc [p l <u>ě</u> o s k]
4. SEMIVOCALĂ	[<u>ĩ</u>]	+ a la început de cuvânt și de silabă, în cuvinte vechi	ea [<u>ĩ</u> a] aceea [a <u>č</u> <u>e</u> - ĩ a]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI E

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
5. LITERĂ AJUTĂTOARE (diacritică)	[∅]	în grupurile ce, che, ge, ghe, când în silaba respectivă există o vocală (a, o) - DOOM 3	ceară [č a r ă]
		în cuvinte străine	service [s e r v i s]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

ATENȚIE! - VALORILE LITEREI E

Conform **IOOMP** (*Îndreptarul ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație, 2024*), „**e**” are dublu statut,

- de literă **diacritică** (literă ajutătoare) și
- **vocală**

în cuvintele în care acestea sunt **urmate de o consoană** (*ghem, cerc* etc.)

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI I

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
1. VOCALĂ	[i]	după consoană la sfârșitul cuvântului	fir [f i r]
		<ul style="list-style-type: none"> când este accentuat după consoană + l, r	auzi [a u z i] acri [acri]
		la început de silabă	inimă [inimă]
		+ consoană	
		+ vocală în hiat	Ion [i-on]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI I

Valoarea
fonetică

Pronunțarea

Condiții

Exemple

2. **SEMIVOCALĂ**

[i]

în **diftongi**

iar [i̯ar]

copii [copi̯i]

în **triftongi**

iau [i̯au]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI I

Valoarea fonetică

Pronunțarea

Condiții

Exemple

3. I „ȘOPTIT”

(asilabic, afonizat)

[i]

după consoane, la sfârșit de cuvânt

pomi
[pomⁱ]

în **câteși-**, **fieși-**, **oareși-**, **ori-** + consoană

câteșitrei
[cîteșⁱtrei]

4. LITERĂ

AJUTĂTOARE

(diacritică)

[∅]

în grupurile **ci**, **chi**, **gi**, **ghi**, când în silaba respectivă există **o vocală (u, o)** -DOOM 3

cioc [čoc]
mergi [merğ]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

ATENȚIE! - VALORILE LITEREI E

Conform **IOOMP** (*Îndreptarul ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație, 2024*), „**i**” au dublu statut,

- de literă **diacritică** (literă ajutătoare) și
- **vocală**

în cuvintele în care acestea sunt **urmate de o consoană** (*chin, ci* etc.)

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI Î

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
VOCALĂ	[î]	la inițială de cuvânt	înger
		la sfârșit de cuvânt	urî
		în cuvintele care încep cu î și sunt derivate cu prefix	neînțeleș
		în cuvintele compuse în care al doilea element începe cu î .	bineînțeleș
		în interiorul unor nume de persoane	Rîpeanu

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI O

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
1. VOCALĂ	[o]	după consoană la început de silabă	dor [d o r] om [o m]
2. SEMIVOCALĂ	[o̞]	+ a după consoană	coasă [kõasă]
3. SEMIVOCALĂ	[ũ]	+a la început de silabă	oară [ũară]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI U

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
1. VOCALĂ	[u]	după consoană	dur [d u r]
		la început de silabă	urs [urs]
2. SEMIVOCALĂ	[ǔ]	în diftongi	au [aǔ]
		în triftongi	beau [beaǔ]
		în unele împrumuturi din franceză	alură [alǔră] ecru [ecrú]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI H

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
1. CONSOANĂ	[h]	În cele mai multe situații	haină [haină]
2. Literă ajutătoare (diacritică)	[Ø]	În grupurile che, chi, ghe, ghi În substantivul propriu Theodor	chel [k`el]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI X

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
1. două consoane	[cs]	în cuvinte cum ar fi	xerox [xerocs]
		xerox, fix	
	[gz]	în cuvinte cum ar fi	exact [egzact]
		exact, examen	

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

PRONUNȚAREA LUI X

/CS/

- La **început** de cuvânt, când *urmează o vocală*:
  - *Xenia,*
  - *xilofon;*
- În **interiorul** cuvântului, *înainte de consoană*:
  - *excavator,*
  - *excursie;*
- După **n** și **r**:
  - *anxios,*
  - *marxist;*
- **Între vocale** (adesea, fără o regulă precisă):
  - *axă,*
  - *fix.*

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

PRONUȚAREA LUI X

/GZ/

- **Între vocale**, fără o regulă precisă:
  - *exemplu,*
  - *exact,*
  - *examen,*
  - *auxiliar.*

Pronunțarea corectă se verifică în DOOM!

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

X

La masculin plural **x /ks/** alternează cu **cș /kʃ/**

- **fix – ficși**
- **complex – complecși**

CORECT	INCORECT
escroc	excroc
espresso	expresso
espadrile	expadrile
escalada	excalada

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI Y

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
1. vocală	[i]	la sfârșit de silabă	Baconsky [bakonsk'i]
		la început de cuvânt	ytriu [itriu]
		în interiorul cuvântului	Byck [bik]
2. semivocală	[ɨ]	urmat de o vocală	yankeu [ɨankeu]

FONETICĂ

Valorile literelor

prof. dr. Alina Nicola

VALORILE LITEREI W

Valoarea fonetică	Pronunțarea	Condiții	Exemple
1. consoană	[v]	înainte de vocală (cu <i>excepția</i> unor anglicisme)	watt [vat]
2. semivocală	[ű]	înainte de vocală (în anglicisme) înainte de h+vocală la final de cuvânt	western [űestern] white-spirit [űaitspirit] show [șoű]
3. vocală	[u]	la inițială de cuvânt + ee, (h)i (în câteva anglicisme)	weekend [uikend] whiskey [uiski]
4. literă ajutătoare (diacritică)	θ	în cuvinte împrumutate	copywriter [copiraităr]

Diftongul. **Observații**

- **Mi-a** zis adevărul.
  - **i-a** este un diftong pentru că cele două sunete fac parte din aceeași silabă.
- În cuvântul **ei** pronunțat
  - **[i e]** **ie** este diftong.
- În cuvântul **ceas** pronunțat [č a s] nu este un diftong
  - (grupul **ce** transcrie un singur sunet *liter* *sunete*)
- În cuvântul **chei** pronunțat [k'e i]
  - **ei** este diftong, pentru că **e** este accentuat.

Lecția 5

GRUPURI VOCALICE

Diftongul. Observații

- Mi-**a** zis adevărul.
  - i-a este un diftong pentru că cele două sunete fac parte din aceeași silabă.
- În cuvântul **e**l pronunțat
  - [i e l] ie este diftong.
- În cuvântul **ce**as pronunțat [č a s] nu este un diftong
  - (grupul **ce** transcrie un singur sunet *liter* *sunete*)
- În cuvântul **che**i pronunțat [k'e i]

DIFTONGUL

- grup de **două sunete**,
- o **vocală** și o **semivocală**,
- pronunțate **în aceeași silabă**.

CLASIFICAREA DIFTONGILOR

Ascendent (semivocală - vocală):

- *ia, ie, io, iu, ua, uă, ea, eo, oa*
  - *Exemple: iar, ierni, mea etc.*

Descendent (vocală – semivocală):

- *ai, ai, îi, ei, oi, ui, au, ău, îu, eu, iu, ou, ii, uu*
  - *Exemple: hai, au, uite, hău etc.*

Diftongul. Observații

- **Mi-a** zis adevărul.
  - **i-a** este un diftong pentru că cele două sunete fac parte din aceeași silabă.
- În cuvântul **el** pronunțat
  - **[i e l]** **ie** este diftong.
- În cuvântul **ceas** pronunțat [č a s] nu este niciun diftong
  - (grupul **ce** transcrie un singur sunet)
- În cuvântul **chei** pronunțat [k'e i]

DIFTONGUL. OBSERVAȚII

- **Mi-a** zis adevărul.
  - Grupul **i-a** este un **diftong** pentru că cele două sunete fac parte din **aceeași silabă**.
- În cuvântul **el** pronunțat
  - **[i e l]**, grupul **ie** este **diftong**.
- În cuvântul **ceas** pronunțat [č a s], **nu** este niciun diftong.
  - Grupul **ce** transcrie **un singur sunet**.
- În cuvântul **chei** pronunțat [k'e i]
  - grupul **ei** este diftong, pentru că **e** este **accentuat**.

Diftongul. Observații

- Mi-**a** zis adevărul.
  - i-a este un diftong pentru că cele două sunete fac parte din aceeași silabă.
- În cuvântul **e**l pronunțat
  - [i e] este diftong.
- În cuvântul **ce**as pronunțat [č a s] nu este un diftong
  - (grupul **ce** transcrie un singur sunet)
- În cuvântul **chei** pronunțat [k'e i]

TRIFTONGUL

- grup de **trei sunete**,
- o **vocală** și **două semivocale**,
- pronunțate în **aceeași silabă**.

CLASIFICAREA TRIFTONGILOR

progresiv:

- are structura: **semivocală – semivocală – vocală**.
  - *Exemplu: cre-ioa-ne cre;*

centrat:

- are structura: **semivocală – vocală – semivocală**.
  - *Exemplu: le-oai-că.*

Diftongul. Observații

- **Mi-a** zis adevărul.
  - i-a este un diftong pentru că cele două sunete fac parte din aceeași silabă.
- În cuvântul **el** pronunțat
  - [i e] ie este diftong.
- În cuvântul **ceas** pronunțat [č a s] nu este un diftong
  - (grupul **ce** transcrie un singur sunet)
- În cuvântul **chei** pronunțat [k'e i]

TRIFTONGUL. OBSERVAȚII

- **Mi-au** zis adevărul.
  - Grupul **i-au** este un **triftong** pentru că cele două sunete fac parte din **aceeași silabă**.
- În cuvântul **ștergeau** pronunțat [ș t e r ă u]
  - **NU** este niciun triftong, este diftongul **au**.
  - Grupul **ge** transcrie un singur sunet.
- În cuvintele: **eu, ei**
  - grupurile [ieu]- [ieī] sunt **triftongi**.

Diftongul. Observații

- **Mi-a** zis adevărul.
  - i-a este un diftong pentru că cele două sunete fac parte din aceeași silabă.
- În cuvântul **el** pronunțat
  - [i e] este diftong.
- În cuvântul **ceas** pronunțat [č a s] nu este un diftong
  - (grupul **ce** transcrie un singur sunet)
- În cuvântul **chei** pronunțat [k'e i]

HIATUL

- grup de două **vocale alăturate**,
- aflate în **silabe diferite**.

Exemple:

- *hiat*: **hi-at**
- *poem*: **po-em**

Diftongul. Observații

- **Mi-a** zis adevărul.
  - **i-a** este un diftong pentru că cele două sunete fac parte din aceeași silabă.
- În cuvântul **el** pronunțat
  - **[i e]** este diftong.
- În cuvântul **ceas** pronunțat [č a s] nu este un diftong
  - (grupul **ce** transcrie un singur sunet) *litere sunete*
- În cuvântul **chei** pronunțat [k'e i]

HIATUL. OBSERVAȚII

În cuvântul **po-ia-nă**

- **o-i** nu formează un hiat deoarece
- **i** este **semivocală**,
- iar hiatul este format **doar din vocale**.

Conform DOOM 3, cuvinte precum: **perpetuu**, **continuu**, **ambiguu**, **asiduu** pot conține atât diftong, cât și hiat, astfel:

- **per-pe-tuu / per-pe-tu-u;**
- **con-ti-nuu / con-ti-nu-u.**

Conform ÎOOMP, cuvântul **fiiică** poate conține atât diftong, cât și hiat, astfel:

- **fii-că / fi-i-că.**

SuccesLaExamen.ro

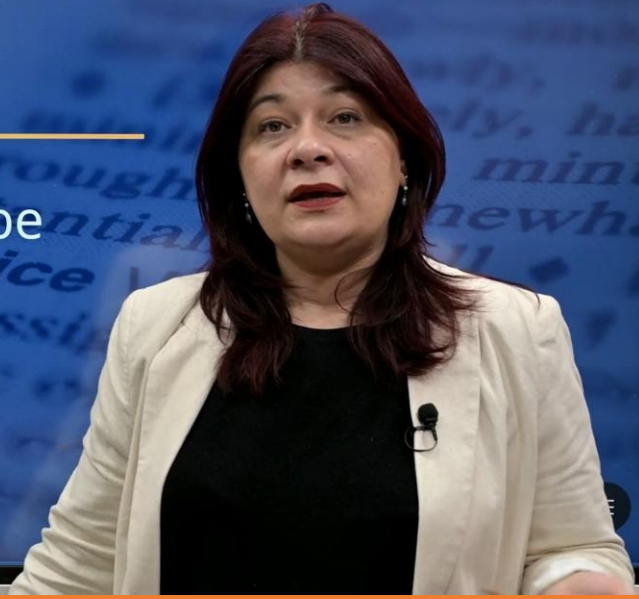

învățăm și reușim împreună

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

Lecția 6

DESPĂRȚIREA ÎN SILABE

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

SILABA

- o vocală sau un grup de sunete care
- se rostesc printr-un **singur efort respirator**.

NB!

Într-o silabă există, obligatoriu, **o singură vocală!**

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe. Principiul fonetic

Regula de despărțire în silabe

Exemplu

Două **vocale alăturate** se
despart.

cro-i-tor

Un **diftong** și un **triftong** se
despart de **vocala sau de**
diftongul precedente.

a-gre-ea-ză

a-ce-ea

tă-iau

oa-ie

Diftongii alăturați se despart.

Când **vocala** și **semivocala**
formează un **diftong**
descendent, ele **nu** se despart.

au-gust

boj-deu-că

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe. Principiul fonetic

Regula de despărțire în silabe

Exemplu

**O consoană între vocale
trece în silaba următoare.**

re-ce

ta-xi

a-bia

a-chi-tat /a-k'i-tat/

Me-dgi-di-a

/meğidia/

N.B.!

Litera **X**, deși notează două consoane, este considerată **o unitate**.

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe. Principiul fonetic

Regula de despărțire în silabe

Exemplu

Două consoane între vocale se despart **după prima consoană.**

în-ger
mun-te
leoar-că

Excepție!

b
c
d
f
g
h
p
t
v

+ **l, r** nu se depart

ca-**blu**
pro-**cl**-ma
co-**dr**u
ne-**hră**-nit
su-**pl**u
de-vre-me

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe. Principiul fonetic

Regula de despărțire în silabe

Exemplu

**Trei consoane între
vocale** se despart **după
prima consoană.**

fil-tru

lin-gvist

de-lin-cvent

vâr-stă

în-chi-de

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe. EXCEPȚIE

EXCEPȚIE!

În următoarele succesiuni de trei consoane, despărțirea se face **după primele două consoane**:

lp-t

mp-t

mp-ț

nc-ș

nc-t

nc-ț

nd-v

rc-t

rt-f

st-m

sculp-ta

somp-tu-os

linc-șii

punc-ta

punc-ți-e

sand-vici

arc-tic

jert-fă

ast-mul

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe. EXCEPȚIE

la aceste grupuri se adaugă altele, cu o mai rară utilizare (uneori unice):

lt-c

nd-b

rb-ț

st-f

alt-ca-re-va

hand-bal, fi-ind-că

ab-sorb-ți-e

ast-fel

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe. Principiul fonetic

Regula de despărțire în silabe

Exemplu

Patru consoane între vocale se despart **după prima consoană**.

ab-stract
con-structor

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

EXCEPȚII

În unele **sucesiuni de patru consoane**, despărțirea se face **după a doua consoană**.

gang-ster
port-dra-pel

În unele **sucesiuni de patru consoane**, despărțirea **se face după a treia consoană**.

vârst-nic

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe. Principiul fonetic

Regula de despărțire în silabe

Exemplu

Cinci consoane între vocale
se despart **după a doua**
consoană.

opt-spre-ze-ce

EXCEPȚIE

Pentru cuvintele a căror
structură nu mai este clară
(sunt *neînțelese sau*
neproductive),
normele actuale recomandă
exclusiv despărțirea **după**
pronunțare.

ab-stract
su-biect
o-biect

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe după structură

Regula de despărțire în silabe

Exemplu

Cuvintele compuse se despart

- Fie după **regulile anterioare**,
- Fie **ținând cont de elementele componente.**

al-tun-de-va/

alt-un-de-va

des-pre/de-spre

drep-tunghi/

drept-unghi

FONETICĂ

Despărțirea în silabe

prof. dr. Alina Nicola

Reguli de despărțire în silabe după structură

Regula de despărțire în silabe

Exemplu

Cuvintele derivate cu prefixe se despart

- fie după **regulile anterioare**,
- fie **ținând cont de elementele componente.**

su-bli-ni-a/sub-li-ni-a

SuccesLaExamen.ro

Învățăm și reușim împreună

FONETICĂ

Accentul

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

Lecția 7

ACCENTUL

FONETICĂ

Accentul

prof. dr. Alina Nicola

ACCENTUL

În limba română, **accentul este liber**.

În funcție de poziției în cuvânt a silabei accentuate avem accent pe:

- **ultima** silabă: *bas-ma, ca-rac-ter*;
- **penultima** silabă: *pă-du-re, ța-ra*;
- **antepenultima** silabă: *con-tri-bu-ie, gi-ne-re*;
- **a patra** silabă de la sfârșitul cuvântului: *che-l-ne-ri-ță, ge-me-ne-le*;
- **a cincea** silabă de la sfârșitul cuvântului: *no-uă-spre-ze-ce*.

FONETICĂ

Accentul

prof. dr. Alina Nicola

ACCENTUL. OBSERVAȚII

În funcție de uzul literar actual, normele actuale recomandă **o singură accentuare** la cuvintele următoare:

adică;

aripă;

avarie;

caracter;

călugăriță;

doctoriță;

fenomen;

ianuarie;

lozincă;

miros;

regizor;

sever;

șervet;

unic.

FONETICĂ

Accentul

prof. dr. Alina Nicola

ACCENTUL. OBSERVAȚII

Se recomandă **o singură accentuare** la cuvintele:

- *acatist;*
- *anost;*
- *antic;*
- *gingaș;*
- *intim;*
- *penurie;*
- *profesor;*
- *simbol;*
- *trafic.*

FONETICĂ

Accentul

prof. dr. Alina Nicola

ACCENTUL. OBSERVAȚII

La puține cuvinte, norma admite **două variante accentuale**:

polip / polip

Monaco / Monaco

Se accentuează **corect**: *taxi, kaki, colibri, tiramisu.*

Accentul poate ridica dificultăți.

Se recomandă consultarea **DOOM 3**.

FONETICĂ

Accentul

prof. dr. Alina Nicola

OMOGRAFE

Accentul îndeplinește funcția de **diferențiere semantică a cuvintelor formate din aceleași sunete (omografe)**:

- acele (substantiv) – acele (adjectiv pronominal demonstrativ);
- companie-companie;
- copii-copii;
- încuie (prezent) – încuie (perfect simplu)

FONETICĂ

Accentul

prof. dr. Alina Nicola

OMOFONE

OMOFONELE sunt cuvinte care **se pronunță la fel** și **se scriu diferit**:

Ceai / ce-ai:	Vreau un ceai , te rog!	Ce-ai făcut?
Deloc / de loc	Nu am dormit deloc .	El este de loc din București.
Decât / de cât	Nu am decât doi prieteni foarte buni.	De cât timp ai nevoie?
Demult / de mult	Demult (cândva) erau mai puține mașini.	Nu l-am mai văzut de mult timp.
Dinafară / din afară	Știe poezia pe dinafară .	Privite din afară , lucrurile sunt ușor de rezolvat.

FONETICĂ

Accentul

prof. dr. Alina Nicola

OMOFONE

OMOFONELE sunt cuvinte care **se pronunță la fel** și **se scriu diferit**:

Careva/
care va

Va veni **careva** și
cu noi.

*Mă
interesează
care va reuși.*

Bine-
crescut/
bine
crescut

Este un om
bine-crescut.
(educat)

*Cozonacul
este **bine
crescut.***

Întruna/
într-una

Vorbește **întruna.**
(fără oprire)

*A scris două
pagini
într-una.*

Nicio /
nici o

Nu a venit **nicio**
fată.

*Nu am **nici o**
casă, nici
două.*

succes la examen

Invățăm și reușim împreună

FONETICĂ

Pronunția cuvintelor de origine

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

Lecția 8

PRONUNȚAREA ȘI SCRIEREA CUVINTELOR DE ORIGINE STRĂINĂ

succes la examen
Învățăm și reușim împreună

FONETICĂ

Pronunția cuvintelor de origine

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

PRONUȚAREA CUVINTELOR DE ORIGINE STRĂINĂ

- a. **DOOM³** recomandă pronunțarea ca în limba de origine a unor neologisme.
- b. **Formele adaptate** limbii române **NU** sunt corecte.
- *advertising* [pron. *advertáizing*],
  - *aftershave* [pron. *aftărșéiv*],
  - *airbag* [pron. *érbeg*],
  - *banner* [pron. *bénăr*],
  - *breakfast* [pron. *brécfăst*]
  - *spray* [pron. *sprei*],
  - *staff* [pron. *staf*],
  - *online* [pron. *onlain*] etc.

succes la examen
Învățăm și reușim împreună

FONETICĂ

Pronunția cuvintelor de origine

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

PRONUNȚAREA CUVINTELOR DE ORIGINE STRĂINĂ

c. În cazul multor **substantive proprii străine**,

- dacă **grafia este adaptată la limba română** (cele care au intrat de mai multă vreme în limba română)
  - numele proprii străine se pronunță cum se scriu:
    - *Londra, Marsilia* etc.
- dacă **sunt scrise în grafia originală**,
  - se respectă regulile de pronunțare din limba de origine:
    - *Shelley* [ʃeli],
    - *New York* [niu iork],
    - *Bordeaux* [bordo] etc.

succes la examen
Învățăm și reușim împreună

FONETICĂ

Pronunția cuvintelor de origine

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

SCRIEREA CUVINTELOR DE ORIGINE STRĂINĂ

Cele mai multe cuvinte **împrumutate recent își păstrează încă total sau parțial grafia limbii de origine:**

- *aftershave, airbag, á la grecque, banking, full-time, jazz, job, online, part-time, standby, wow, bodyguard, penalti, etc.*

În câteva situații se **acceptă atât forma adaptată, cât și cea din limba de origine:**

- *cocktail/cocteil, game/ghem, rugby/rugbi etc.*

Pentru evitarea greșelilor în scrierea și în pronunțarea cuvintelor de origine străină, recomandăm consultarea DOOM 3.

FONETICĂ

Pronunția cuvintelor de origine

prof. dr. Alina Nicola
profesor de limba română și limba engleză

SCRIEREA CUVINTELOR DE ORIGINE STRĂINĂ

- Dacă **există concordanță** între scriere și pronunțare la finalul cuvântului, atunci adăugăm articolul hotărât sau desinența de plural **fără cratimă**.
  - *weekend/weekendul, weekenduri; job/jobul, joburi; trend/trendul, trenduri; airbag/airbagul, airbaguri; item/itemul, itemuri, hobby/hobbyul, hobbyuri; link/linkul, linkuri* etc.
- Dacă **nu există concordanță** între scriere și pronunțare la finalul cuvântului, **atunci se folosește cratima**, pentru a lega desinența de plural sau articolul hotărât de cuvânt.
  - *mouse / mouse-ul, mouse-uri; show / show-ul, show-uri; site/site-ul, site-uri* etc.

TEST

1	☒	☐	☒	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	☒	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SuccesLaExamen.ro

învățăm și reușim împreună

Teste grilă online cu feedback ORTOGRAFIE ȘI ORTOEPIE

Scanează codul QR ca să ajungi în pagina testului, dacă e unul singur, sau al capitolului / lecției, unde vei găsi, la finalul paginii, **testele online cu corectare automată și rezolvare explicată.**

Sau apasă pe linkul de mai jos pentru a-l accesa direct. 📌

<https://succeslaexamen.ro/cursuri/romana-evaluare-nationala/capitole/gramatica-ortografie-ortoepie-recapitulare-v-vii/teste/test-recapitulativ-din-clasele-v-vii-ortografie-si-ortoepie/>

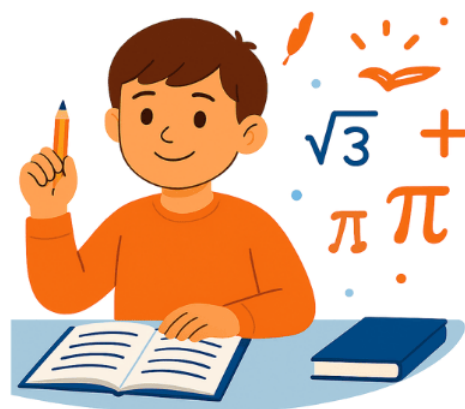
PREGĂTIRE EVALUARE NAȚIONALĂ

Matematică/Română

Până la **24 ore** de **meditații**/lună

Sinteze, **lecții video** detaliate,
teme, **exerciții** explicate,
simulări de examen

Nonstop pe platformă

GRATUIT 15 zile!

SuccesLaExamen.ro
învățăm și reușim împreună

ÎNSCRIE-TE ACUM!

**Toată materia de matematică și de
limba și literatura română este în
cursul de pe platformă.**

Scanează codul sau apasă pe acest linkuri.

<https://succeslaexamen.ro/cursuri/matematica-evaluare-nationala/>

<https://succeslaexamen.ro/cursuri/romana-evaluare-nationala/>